

Száz tudományos előadás hangzott el a szegedi nemzetközi orvoskonferencián

Neves külföldi orvosok nyilatkozata a tanácskozásról

Vasárnap véget ért Szegeden a Korányi Frigyes tbc és tüdőgyógyász szakcsoport által rendezett tudón kívüli gümőkóros megbetegedésekkel foglalkozó nemzetközi orvoskonferencia. Az orvostanácskozáson több mint 100 tudományos előadás hangzott el.

Az érdeklődés középpontjában a világhírű dr. Hohlov professzornak, a leningrádi sebészeti tbc kutatóintézet igazgatójának előadása állt.

Nagy érdeklődéstől kísérve tartotta meg előadását a konferencia másik két nagynevű résztvevője, a svéd dr. E. Ljunggren és a nyugatnémet dr. J. Kastert professzor is.

A háromnapos konferencia után munkatársunk több neves résztvevőt kért fel, hogy értékelje a tanácskozás munkáját.

Elsőnek az igen népszerű dr. E. Ljunggren professzort kerestük fel.

— Tiszta szívből örülök, hogy részt vehettem ezen a rendkívüli orvoskonferencián

— kezdte nyilatkozatát Ljunggren professzor. — Nem véletlen, hogy a rendkívüli jelzőt használtam. Életemben ugyanis jó néhány nemzetközi értekezleten vettem részt, de olyanon még nem, mint ez a szegedi, ahol nagy tudású orvosok komplexen tárgyaltak a gümőkóros megbetegedésről. A korábbi tanácskozásokon szakmánként beszélgettünk e betegségről.

Mi is nagyon szeretnénk megvalósítani azt, amit itt tapasztaltam: a csont és urológiai gümőkórral foglalkozó szakorvosok eredményes összefogását.

Egyébként hadd mondjam meg — fejezte be nyilatkozatát a svéd professzor —, hogy irigylem a szegedi embereket. Itt nyugalom és csend van. A mi hasonló városainkban az óriási forgalom idegessé és nyugtalanná teszi az embereket.

Hohlov szovjet professzor a következőket mondta:

— Nagyon tetszett a Szegeden megrendezett nemzetközi orvoskonferencia. Sok

hasznos, értékes előadást hallottunk, s ezek jó hatással lesznek majd a gümőkórral foglalkozó tudomány további fejlődésére. A magyar orvoskollégákkal folytatott beszélgetés során meggyőződhettem arról, hogy

a magyar állam óriási lehetőséget biztosít a kutató és gyógyító orvosok számára

a gümőkór leküzdésére, a betegség felszámolására. A magyar elméleti és gyakorlati intézetek között — a iatottak és hallottak alapján állítom — igen jó gyümölcsöző az együttműködés. Ez a betegség leküzdésében óriási lehetőséget jelent.

A konferencia nagyszerű megszervezéséről elismerően nyilatkozott dr. Kastert nyugatnémet professzor. Erről beszélt dr. Pavlov bolgár professzor is. Dr. Dan Berceanu temesvári professzor újabb eredményeket vár a Szegeden megrendezett nemzetközi orvoskonferencián elhangzott előadások után e betegség leküzdésében.

Egy ember, aki felfedezte képességeit

Nemhiába vártak rá

Két évvel ezelőtt már vártam néhány szót Oravecz Bélával, a kenderfonógyár kapuja előtt. Kérdeztem, hová megy? Mondta: le a Tiszára, kajakozni. Arról írtam akkor, hogy s mint töltik szabad idejüket az üzem dolgozói.

Most ismét találkoztam vele.

Ami imponált a főmérnöknek

A főmérnökkel beszélgettünk. Arról, hogy vannak emberek, akik sokáig nem ébrednek rá, hogy többre képesek, mint amennyit produkálnak. Nem lusták, nem is lógósok, a munka nehezebb végét fogják meg, s mégis többet várnak tőlük. Egyik szerényebb a kelleténél, a másikat életkörülményei zárják el a kibontakozástól.

Több név is szóba került a téma illusztrálására. Néhány mondat igyekszik idézni embereket, jellemeiket.

— Nekem azért imponált annyira Oravecz Béla — meséli a főmérnök —, mert tavasszal bejött hozzám, s kerek perec megmondta, hogy másik beosztásba szeretne kerülni, mert a régi nem elégíti ki ambícióit.

Rossz munkaköre volt? Még gyanakszom.

— Sőt, Elég kényelmes. Raktárosként és kalkulációs adatgyűjtőként dolgozott a TMK-ban, holott gépipari technikumot végzett. Azóta már műszaki rajzoló, s gépjárműtervező tervez, Kesse meg!

Losszú „kalandozás” után

— Egyelőre még nem érvez ugyan, de már nem okára arra is sor kerül — mondja róla Nagy Ferenc, karbantartó osztály vezetője. — Szépen halad, s minden bizonnyal beváltja majd a hozzá fűzött reményeket.

— Csak még sokat kell tanulnom, hiszen hiába van technikus képzésem, kiestem a gyakorlatból — jegyzi meg Oravecz Béla.

S merre „kalandozott” olyan sokáig?

— A gépipari technikum második osztályának elvégzése után kimaradtam az iskolából, s 1953-ban jöttem be a gyárba. Másfél évig a simifőn dolgoztam, mint anyaghordó, s azután villanyszerelő raktárba kerültem. Közben esti tanfolyáron befejeztem a technikumot. 1960-ban, amikor az iparág gépműhelyt be rendezték, adminisztrációs munkakörbe helyeztek. Ez a beosztás azután a nyakam maradt. Már szeret-

Mindenki elégedett

— Nem, erre tényleg nem gondoltam. A »kiróbbanást« meglehetősen prózai okok váltották ki. Hallottam is, meg olvastam is, hogy több szegedi üzemben fiatal technikusokat keresnek, s nagyobb fizetést is ajánlanak, mint az enyém volt. Akkor mentem fel Bérczi elvtárhoz.

— Pedig mi már korábban is számítottunk Oravecz Bélára — veti közbe

Fiatalok ezrei vesznek részt a KISZ politikai oktatásában

A VIII. pártkongresszus anyaga az oktatási tervben

A Kommunista Ifjúsági Szövetség különböző politikai iskoláin, tanfolyamain az elmúlt évben tizenötezer szegedi fiatal tanult. Változatos és érdekes volt ez az oktatás, hiszen az életkori sajátosságokhoz és az érdeklődéshez híven igazodott. Az Ifjúság a szocializmusért mozgalom próbái, A világ térképe előtt című kör két évfolyama, a KISZ politikai kör ugyancsak két évfolyama és az ifjúsági pártoktatás formái beváltak, s mint megfelelő szervezeti formák, idén is mind megmaradnak. Most azonban még a múlt évinél is több fiatal kapcsolódik be ezekbe az oktatási formákba, melyeken a VIII. pártkongresszus anyagát is tanulmányozzák. Az 1962/63-as évben tizenhat-ezer-ötszáz szegedi fiatal vesz részt politikai oktatásban.

E formák mellett alkalmazhatóak olyan nagy tömegvonzású s ugyancsak bevált kezdeményezéseket is, mint az olvasómozgalom, a filmszeminarium és az ifjúsági akadémia. Filmszeminariumokat rendeznek az Ifjúsági Házban, a két szegedi egyetemen, az újszegedi szövőgyárban és a textilművekben, ifjúsági akadémia pedig a szegedi kenderfonóban, a cipőgyárban, a szalámigyárban, a tanárképző főiskolán, a vasútforgalmi technikumban és még néhány

Nagy Ferenc —, hiszen azért dolgozott a TMK-adminisztráció, hogy alkalmadtán kéznél legyen, ha rajzoló kell.

Most már minden rendben van. Mintaszerű a happy and, mivel mindenki elégedett a helyzettel. A főmérnök, mert nem kellett csalódnia benne, az osztályvezető, mert egy szorgalmas, ambíciós munkatársat kapott, s ő, aki megtalálta sokáig keresett élethivatását.

— Jó érzés, amikor az ember felfedezi saját maga képességeit. Ahogy mind jobban belejövök ebbe a munkába — zavartan elmosolyodik —, persze segítenek is, hiszen nem olyan egyszerű ez, el sem tudom már képzelni, hogy éveket mást csináltam.

Fehér Kálmán

középiskolában szerveznek. A filmszeminariumokon mintegy 1400, az ifjúsági akadémiákon pedig 1200 fiatal vesz részt. Az Ifjúság a szocializmusért mozgalom próbáinak ebben az oktatási évben előreláthatóan 5500 résztvevője lesz.

A KISZ saját oktatási programjának szervezése mellett nagy gondot fordít arra is, hogy a fiatalok jelentkezzenek az állami oktatási formákra, esti és levelező tagozatokra, egészítsék ki iskolai végzettségüket, illetve okleveleket és diplomákat szerezzenek a különböző oktatási intézményekben.

Paprikatárolókat épít a szegedi Új Élet Tsz

Piroslik már a fűszerpaprika a szegedi Új Élet Tsz 370 kataszteri holdas tábláján is. Idén a tavalyinál jobb termésre számítanak annak ellenére, hogy az augusztusi jégverés kiesést okozott. Bár a termés javarészt azonnal szállítják a paprikafeldolgozó vállalat-hoz, a tsz mégis tárolószínek épít. A szövetkezeti gazdák célja, hogy a szállítás esetleges zökkenőinél megfelelően tárolhassák néhány napig a leszedett termést.

Akísérletezés szabadsága

Mit várhatnánk pórásra fogott gondolatától, ki-mért utaktól, kötelező sablonoktól a művészetben és irodalomban, a tudományban és a szellemi alkotómunkában általában? Csak másodlagos műveket, eredményeket, bevált és ismert receptek szürke variációit, a kísérletezés, a szellemi bátorság eltompulását. Saját múltunkból ismerős az a gyakorlat, amikor a dogmatizmus vonalzójával mérték ki, hogy merre tartson egy regényhős, mit igazoljon a tudományos kutatás, hogyan és mit fessen a piktör. Műpártoló jó szándék és törődés volt emögött, mégis megcsalt bennünket, mert a legfontosabbtól: eredetiségétől fosztotta meg a műalkotást. Ezzel — minden vasakarátú »elvisége« mellett — éppen az elvtelenség sporáit hirtette széjjel az akkori művészeti politika, mert csak a teljes egyértelműséget tűrte meg, nem vette figyelembe, hogy a szellemi élet munkái is egy bizonyos történelmi múltból jönnek, és nem ugyanazon a csapáson jutnak el a jövőhöz.

A végtelenség szül. Mikor ez a »vaskövetkezetesség« fellazult, a szellem vakfegyelmé helyett a szellem anarchiája következett. A felemelt fedő alól mérges gözők csaptak fel. Acéltamások és mérágytorok. De még a józan és becsületes alkotók közül is sokan elkezdtek kacérkodni korábban tiltott izmusokkal, nyugati hóbortokkal. S mennyi munka, energia, vita és érvelés eredményeként stabilizálódott újból szellemi életünk, most már egészséges alapon. Évek harcában fejlődött odáig, hogy pártunk már teljes meggyőződéssel konstatálhatta a kongresszusi irányelvekben: »A szocializmus építésében elért nagy eredmények kedvező hatással voltak az irodalom és a művészetek fejlődésére. Az alkotók körében nőtt a bizalom a párt politikája iránt.«

E bizalomnak természetesen politikai alapjai is vannak, sőt elvileg is teljesen megalapozott. Gyakorlatilag abban nyer legfőbb tartalmat, hogy pártunk biztosítja az alkotók számára a legmesszebbmenő anyagi és erkölcsi támogatást és a kísérletezés szabadságát. Senkitől sem várja el, hogy egyik napról a másikra a legtekélyesebb szocialista realista művet alkossa meg, hanem időt ad a művészi, alkotói fejlődésre, a becsületes útkeresésre. A szocialista realizmus — mint az irányelvekből is olvasható — nem jelenti bizonyos stílusirányzatok egyeduralmát, a művészi kéz, az alkotás megköötöttségét, hanem magában foglalja a kísérletezés szabadságát, a különböző stílusirányzatok létjogosultságát, a témák és formák változatosságát.

De mit értsünk a kísérletezés szabadságán? Vajon azt, hogy most már mindent szabad, mindennek széles kapuk tárunk? Ez legfeljebb a fogalom burzsoá értelmezésében lehetséges. A személyes szabadság elve ugyan nem tiltja, hogy mindenki azt írjon, fessen, amit akar, s úgy, ahogyan érzés- és eszmévilága diktálja, de minthogy a művészi alkotások általában »közfogyasztásra« készülnek, a társada-

lommal való találkozás lehetőségét a munkasállam csak olyan műveknek, kísérleteknek adhatja meg, amelyek belevágnak fejlődési tendenciájába, nem gátolják, hanem segítik azt. A kísérletezés szabadsága tehát semmiképpen sem azonos a szellemi kártékony szabadságával. Senkinek sem tilthatjuk meg, hogy dekadens verseket írjon, elképesztően absztrakt képeket fessen, de a világ legtermészetesebb dolga, hogy az ilyen kísérletezésektől megvonjuk azt az állami támogatást, amit minden más jó szándékú alkotó élvezhet, és nem adunk nekik a nyilvánossággal való találkozási lehetőséget. Mert ha azt tennénk, egyik kezünkkel lerombolnánk, amit a másik építünk.

Azt sem jelentheti a kísérletezés szabadságának deklarálása, hogy ezentúl a művészi alkotás folyamatát spontánnak tekintjük. A párt továbbra is nagy gondot fordít a művészek nevelésére, eszmei és politikai meggyőzésükre, s minden lehető módon inspirációkat ad nekik, ily módon kívánja a szocializmus irányába terelni az egyéni tehetséget és kezdeményezést. Az az állam szuverén joga, hogy milyen kísérletezéseket támogat erősebben, bőkezűbben, akár kritikával, akár anyagi és erkölcsi ösztönzéssel, s mitől vonja meg az intézményes támogatás bármilyen formáját. Nyíltan megmondja pártunk a kongresszusi irányelvekben: elutasítjuk a dekadenciát, a formalizmust, a valóságtól elforduló, öncélú modernkedést. Mi továbbra is azt tartjuk, hogy a modernség nem elsősorban formai kérdés. A korszerűség erősebb és meghatározó oldala a tartalom, az eszmeiség. A kísérletezés helyes irányja tehát az, ha ehhez az új tartalomhoz keresik a művészek, írók a legharmonikusabb kifejezési formát.

A párt türelmes a művészekkel, alkotókkal. Hiszen maga az élet int erre a türelmességre. Minden társadalom újat hozott, saját arculatának megfelelően fejlesztette a művészeteket, s ehhez mindig hosszabb idő kellett, mint a politikai, társadalmi átalakuláshoz. Így van ez a szocializmusban is. Vannak hagyományok, kísértetek régi formák és alkotói módszerek, s ezekből bizonyos szűrés után bele lehet dolgozni az új kultúrába, új művészetbe. Így egyúttal biztosíthatjuk nemzeti kultúránk folytonosságát is. Amikor tehát minden erővel támogatjuk a marxista világnézetű alkotókat, s arra törekszünk, hogy a szocializmus eszméi adjanak egységes arculatot művészetünknek, teret adunk minden más jó szándékú kezdeményezésnek is. Aki tollát, ecsetjét, vésőjét nem ellenünk akarja felhasználni, hanem a maga tudatossági fokán támogatni akarja társadalmunkat — dolgozzék, alkosson. Hiszünk a fejlődés erejében, a pozitív hatások győzelmében, abban, hogy ezek az alkotók mind közelebb kerülnek hozzánk, és szocialista alkotókká válnak.

Fel lehetünk készülve arra, hogy nem mindenki egyformán értelmezi majd a kísérletezés szabadságát. De az eszközök — a támogatás és a megfélemezés eszközei — a mi kezünkben vannak. Amellett, hogy bárki bármit írhat, feshet, komponálhat, mi határozzuk meg, hogy mit nyomtatunk ki, mit játszanak színházaink, mit mutatunk be tárlatokon. A kísérletezés szabadsága tehát semmiképpen sem azonos a művészeti, ideológiai kártékony szabadságával. A veszélyes, káros kísérletek igiten kísérleti állapotban maradnak ezután is — az ígéretes kísérleteket pedig minden eszközzel segítjük a cél felé. Az új csak a kísérletezések árán születhet meg, a jóindulatú próbálkozások eredményeként. Ezeknek elegendő »oxigén« ad a mi társadalmunk min-

denkor, vállalva még annak rizikóját is, hogy nem minden válik be, amit esetleg ígéretesnek ítéltünk meg.

Ervényes a művészeti életben is az a jelszó, hogy aki nincs ellenünk, az velünk van. Miért rekesztenénk ki alkotókat a nyilvánosságból, ha még nem jutottak el a szocializmus teljes megértéséig, de aktív érdeklődéssel, jóindulatú figyelemmel vannak iránta, s számos célkitűzését szolgálják művészetük erejével. Az embereket, az igazság becsülését, az örök erkölcsi normák terjesztését, az általános emberi haladás igényét a mi vitorláinkat dagasztja, hiszen mindez a szocializmus körülményei között érvényesülhet igazán és szabadon. Közvetlenül és közvetve is segítségünkre vannak azok, akik ilyen álláspontonról alkotnak, s maga ez a kiindulási alap, meg fejlődésünk szüntelen vonzása előbb-utóbb nagyobb tudatosságot kölcsönöz számunkra. A szellemi élet mai légkörében eljutnak a legkülönbözőbb oldalról közelítő hatások miatt a szocialista tudatosságig, s részesevé válnak az új kultúra, művészet megteremtésének. Az eszmei meggyőzés módszerét nem »szabadságolják« pártunk, sőt, minden eddiginél jobban kiterjeszti, és viták adminisztratív eldöntése, direkt irányítás helyett ezt választja a művészeti vezetés fő eszközének. Az ilyen szabad légkör alkalmas arra, hogy még nagyobb tekintélyt szerezzen a szocializmus eszméinek, s látszathívek, konjunkturalógusok helyett a szocializmus-sal bensőben is azonosuló alkotókat neveljen.

Nem térnek el ezek az elvek az elmúlt évek gyakorlatától, azoknak még nagyobb kiteljesedését jelentik. Hogy milyen nagy eszmei kamatot hoztak csak néhány esztendő alatt is, arra leghitelesebb bizonyíték a művészeti élet megélénkülése, változatossága, gazdagodása. Mennyi új név az irodalmi lapokban, új színdarab a színházakban, s mennyi termékeny vita a lapok nyilvánosságán vagy alkotó körökben! Szeged ugyan kissé elmarad az országos átlagtól, itt nehezebben pezsdül a művészeti élet, de itt is van néhány kezdeményező fiatal, s szerencsés próbálkozás a korábbi nemzedékektől is. A kísérletezés szabadságának elvét itt is értik az alkotók, legfeljebb még nem éltek vele a kívánt mértékben. Zavarta ezt a folyamatot bizonyos idegenkedés és néhány fenntartás a kezdeményezőkkel szemben, de most már ez is feloldódott: semmi sem gátolja a szegedi művészeti élet sokszínűségének, gazdagodásának, igazi megpezdülésének lehetőségét. Ezen az úton bátran közelíthetnek művészeink, íróink a mai élet minden problémájához. Ha pedig a kritika is fölemelkedik az új igényekhez, ha abból is kikopnak a szematizmus maradványai, meg a hozzá nem értés, az elvtelenség, a kispolgári tömeggizléshez való alkalmazkodás motívumai, tanúi lehetünk talán olyan művek születésének, amelyek témáikkal, s zínvonalukkal is magasabbra nőnek a langyos középszerűségénél.

A pórásra fogott gondolatától, a kimért utaktól, a kötelező sablonoktól nem várhatunk semmit — csak unalmat, szellemi tünaytságot. A kísérletezés szabadságának egészséges, termékeny légkörében azonban érthetően nagy a várakozás. Várjuk a műveket, amelyek szocialista választ adnak változó, fejlődő életünk kérdéseire, és nagy hatással szolgálják az ember új erkölcsének, világnézetének kialakulását.

SZ. SIMON ISTVÁN